

Ἑλληνικὴ Ἀνδολογία

1

Ἔγλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθώσα,
κλήθη τ' αἰγείρος τε καὶ εὐώδης κυπάρισσος,
ἔνθα δὲ τ' ὄρνιθες ταυνοσίπτεροι εὐνάζοντο,
σκώπες τ' ἴρηκες τε τανύγλωσσοί τε κορώναι
εἰνάλια, τῆσιν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
ἢ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ στείους γλαφυροῖο
ἡμερὶς ἠθώσσα, τεθίγη δὲ σταφυλῆσιν
κρῆναι δ' ἔξειης πίστευες ρέον ὕδατι λευκῷ
πλησῖαι ἀλλήλων τετραμμέναί ἄλλυδις ἄλλη.
ἀμφὶ δὲ λειμώνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
θῆλεον ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατος περ ἔπελθῶν
θηήσαιτο ἰδῶν καὶ τερφεθήη φρεσὶν ἦσιν.
ἽΟμηρος, (ε 63—74)

2

..... ἀμφὶ δ' ὕδωρ
ψυχρον (ὠνεμος) κελάδει δι' ὕδων
μαλίνων, αἰθουσομένων δὲ φύλλων
κῶμά κατάρρει
(Σαπφώ, ἸΑπ. 4)

3

.... ἔν τε θαθείαις
ἀδείας σχοῖνοιο χαμμευσίην ἐκλίνθηρες
ἔν τε νεοτμάτοιο γεγαθότες οἰναρέοιοι.
πολλαὶ δ' ἄμμιν ὑπερθε κατὰ κρατὸς δονέοντο
αἰγείροιο πετελεία τε· τὸ δ' ἐγγύθεν ἱερὸν ὕδωρ
Νυμφῶν ἐξ ἄντροιο κατειθόμενον κελάρυζε.
τοὶ δὲ ποτὶ σκιαραῖς ὄροδαμνίσιον αἰθαλίωνας
τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον· ἃ δ' ὀλολυγῶν
τηλόθεν ἐν πυκιναῖσι βάτων τρύξεσκεν ἀκάνθαις·
ἄειδον κόρυδοι καὶ ἀκανθίδες, ἔστανε τρυγῶν,
πρωτῶντο ἔξυθαὶ περὶ πίδακας ἀμφὶ μέλισσαι.
πάντ' ὠσδεν θέρεος μάλα πίνος, ὠσδε δ' ὀπώρας.
ὄχνη μὲν πάρ ποσσὶ, παρὰ πλευραῖσι δὲ μάλα
δαιφιλῆς ἀμῖν ἐκυλινδέτο, τοὶ δ' ἐκέχυντο
ὄρπακες θραβίλοιοι καταδρίθοντες ἔραζε·
τετράνευς δὲ πύθων ἀπελεύετο κρατὸς ἄλειφαρ.
(Θεόκριτος, Θαλύσια, στ 132—147)

4

... ἠύραμεν ἀναλίβαδον νὰ ἀνθῆ, νὰ πρασινίζη,
νὰ γέμη δένδρα ἐρωτικά καὶ θρύσεις χιονισμένας,
νὰ ἔν' τὸ καθέναν τὸ δένδρον καὶ ἡ καθεμία θρύσις
χαριτοερωτονάπουσις καὶ ἀπλῆκτον εὐνοστίαις.
Εἶδαμεν τὰ ἀναλίβαδον τὰ δένδρα καὶ τὰς θρύσεις,
τὰ ἀνθῆ τὰ πανεξαίρετα τὰ ἐγράμμιζον τὸν τόπον·
πεζεύομεν ἐκ τ' ἄλογα καὶ ἀπέσω εἰς τὸ λιθάδιον
ἓνα δένδρον χωρίζομεν καὶ θρύσιν εἰς κατούναν,
καὶ εἰς αὐτὸ ἑκατουνεύσαμε νὰ περاناπαυθοῦμεν.
Καὶ διὰ τοῦ τόπου τὸ εὐνοστον καὶ διὰ τὸ θαλερὸν του
καὶ διὰ τὰς μυριοχάριτας τὰς εἶχεν τὸ λιθάδιον,
ἦλθε με ὀκάτι λογισμός νὰ εἶπω καταλόγιον.
(Λιβίστρος καὶ Ροδάμη, 2858—69)

5

Καὶ ἀγάλι ἀγάλι ἐπήγαινα, σιγὰ σιγὰ ἐπερπάτου,
τὸν κόσμον ἐξερίζουμου, τ' ἀνθῆ καὶ τὰ καλά του.
Καὶ πρὸς τὴν δειλὴν ἔσωσα στοῦ λιθαδιοῦ τὴν μέσην.
Κι ἠδὲ δέντρον ἐξαιρέτων καὶ ὀρέχθην τοῦ πεζεύσειν.
Ἐπέξευσα εἰς τὸ δέντρον κι ἔδεσα τ' ἄλογόν μου,
καὶ τ' ἄρματα ἐξεξώστηκα, θέτω τα στοὺς πλευρὸν μου.
Ὁ τόπος ὅπου ἐπέξευσα, λέγω ἐκεῖ ὅπου ἐστάθην,
ἦτον τοῦ λιθαδιοῦ ὄφαλος κι ἦτον γεμάτος τ' ἀνθῆ.
Τὸ δέντρον ἦτον τρυφερὸν κι εἶχεν πυκνὰ τὰ φύλλα,

εἶχεν καὶ σύγκαρπον ἀθὼν καὶ μυρισμένα μῆλα,
καὶ μυριαριφνητὰ πουλιὰ στοὺς δέντρον φωλεμένα
κατὰ τὴν φύσιν καὶ σκοπὸν ἐλάλειν τὸ καθένα.
Καὶ ἀπὸ τὰ κάλλη τοῦ δεντροῦ, τὴν ἡδονὴν τοῦ τόπου,
καὶ τῶν πουλιῶν τὴν μελωδιὰν καὶ ὀλημερνοῦ τοῦ κόπου,
ὡς ἀπὸ διᾶς ἠκούμνησα τοῦ περιανασάνω,
κι ἐστοχαζόμην τὸ δέντρον εἰς τὴν κορφήν ἀπάνω.
(Μπεργαδῆς, Ἀπόκοπος)

6

Δὲν εἶναι χόρτο ταπεινὸ, χαμόδεντρο δὲν εἶναι
θρύσεις ἀπλώνει τὰ κλαδιὰ τὸ δέντρο στοὺν ἀέρα·
μὴν καρτερεῖς ἐδῶ πουλί, καὶ μὴ προσμένεις χλόη·
γιατὶ τὰ φύλλ' ἂν εἶν' πολλὰ, σὲ κάθε φύλλο πνεῦμα.
Τὸ ψηλὸ δέντρο ὀλόκληρο κι ἠχολογᾷ κι ἀστράφτει.
Μ' ὄλους τῆς τέχνης τοὺς ἠχοῦς, μὲ τ' οὐρανοῦ τὰ φῶτα.

Σαστίς ἡ γῆ κι ἡ θάλασσα κι ὁ οὐρανὸς τὸ τέρας,
τὸ μέγα πολυκάντηλο μὲς στοὺς ναοὺς τῆς φύσης,
κι ἀρμόζουσι διάφορο τὸ φῶς χίλιες χιλιάδες ἀστρα,
χιλίες χιλιάδες ἄσματα μιλοῦν καὶ κάνουν ἓνα.
Στὸ δέντρο κάτω δέησιν ἕκαμ' ἡ βοσκοπούλα·
τ' ἀστρα γοργὰ τὴ δέχτηκαν καθὼς ἡ γῆ τὸν ἥλιο.
Τὰ Σεραφεῖμ ἐγνώρισαν τὸ θάθος τῆς ἀγάπης,
κι ὀλόκληρ' ἡ Παράδεισο διπλῆ Παράδεισὸ ἔναι.
Ποιὸς εἶχε πεῖ ποῦ σοῦμελλε, πέτρα, νὰ θγάλης ρόδο;
(Διονύσιος Σολωμός, Carmen Seculare)

7

Χριστέ μου, νὰ ἐποίνεις με σ' ἓναν ὀμάλιν δένδρον,
νὰ δίνεις με πολλὰ κορπὸν καὶ χαμελά κλωνάρια,
νὰ ποίνεις καὶ στήν ρίζαν μου ἓναν κρῦον νερόπον,
νὰ ῥχουντ' ἄ πιν' ἄσ' τὸ νερὸ μ', νὰ τρῶν ἄσ' τὸν κορπὸν
(πό μου,
νὰ κείνταν ν' ἀποκοιμηθοῦν σοῦ κλωναρί, μ' τὸν ἦσκιον.
(Δημοτικὸ)

8

ἽΟποῖον μεγαλεῖον εἶχεν! Οἱ κλάδοι τῆς χλωρόφωια
κατάμεστοι, κραταιοί· οἱ κλώνες τῆς γαμφοῦ ὡς ἡ κατα
μὴ τοῦ ἀετοῦ, οὐλοὶ ὡς ἡ χαίτη τοῦ λέοντος, προεῖχον ἔ
ναδεθιμένοι, εἰς βασιλικά στέμματα. Καὶ ἦτον ἐκεῖνη ἀνα
σα τοῦ δρυμοῦ, δέσποινά ἀγρίας καλλονῆς, βασίλισσα τῆ
δρόσου...

ἽΑπὸ τὰ φύλλα τῆς ἐστάλαζε κι ἔρρεεν ὀλόγυρὰ τῆ
«μάννα ζωῆς, δρόσος γλυκασμοῦ, μέλι τὸ ἐκ πέτρας». ἽΕ
θαλποῖν οἱ ζωηφόροι ὀποῖ τῆς ἐρωτα θείας ἀκμῆς, εἰς τὸν ἔ
ἡ θεσπεσία φυλλὰς τῆς ἴμερον τρυφῆς ἀκρηάτου. Καὶ ἡ κο
ρυφή τῆς, θαθύκομος, ἡγείρετο ὡς στέμμα παρθενικόν, δὶ
δημα θεῖον.

ἽΘσανόμην ἀπατον συγκίνησην νὰ θεωρῶ τὸ μεγαλο
πρεπὲς ἐκεῖνο δένδρον. ἽΕφάνταζεν εἰς τὸ ὄμμα, ἐμελεπο
εἰς τὸ οὖς, ἐψιθύριζεν εἰς τὴν ψυχὴν φθόγγους ἀρρήτου γ
ητείας. Οἱ κλώνες, οἱ ράμνοι, τὸ φύλλωμά τῆς, εἰς τοῦ ἔ
νέμου τὴν σείσειν, ἐφαίνοντο ὡς νὰ ψάλλωσι μέλος ψαμμικόν
τὸ «Ὡς ἔμεγαλύνθη». Μ' ἐθελεγε, μ' ἐκήλει, μ' ἐκάλεϊ ἐ
γὺς τῆς. ἽΕπόθουν νὰ πηδήσω ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, νὰ τρῶ
ξω πλησίον τῆς, νὰ τὴν ἀπολαύσω· νὰ περιπτυχθῶ τὸ
κορμὸν τῆς, δοτις θὰ ἦτον ἀγκάλιασμα διὰ πέντε παλά
ὡς ἐμέ, καὶ νὰ τὸν φιλήσω. Νὰ προσπαθῶ ν' ἀναρρῶ
θῶ εἰς τὸ πέλωριον στέλεχος, τὸ ἀδρὸν καὶ ἀμαυρὸν, νὰ
ναθῶ εἰς τὸ σταύρωμα τῶν κλάδων τῆς, ν' ἀνέλθω εἰς τὸ
κλώνας, νὰ ὑψωθῶ εἰς τοὺς ἀκραίμονας... Καὶ ἂν δὲν μὲ
δέχεται, καὶ ἂν μὲ ἀπέβαλλεν ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς καὶ μὲ
ριπτε κάτω, ἄς ἐπιπτον, νὰ κυλισθῶ εἰς τὴν χλόην τῆς,
στεγασθῶ ἐπὶ τὴν σκιάν τῆς, ὑπὸ τὰ ἀετώματα τῶν κλω
νων τῆς, τὰ ὁμοία μὲ στέμματα Δαυῖδ θεολήπτου.
(Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ἽΥπὸ τὴν βασιλικὴν δρό